

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

ЗАКОНОДАВЧА БАЗА СТВОРЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ С/Г КООПЕРАТИВІВ

НАША МЕТА - розширення ринків збуту та збільшення доданої вартості продукції малих і середніх підприємств та сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів

КИЇВ 2017

ЗАКОНОДАВСТВО

1) ЗАГАЛЬНЕ

(дія поширюється на всіх суб'єктів)

2) ГАЛУЗЕВЕ

(земельне, аграрне, цивільне та ін.)

3) СПЕЦІАЛЬНЕ

(кооперативне)

ЗАГАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ

- гарантує право власності на землю (ст. 14)
- передбачає право кожного володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю (ст. 41)
- закріплює право на підприємницьку діяльність (ст. 42)

ГАЛУЗЕВЕ ЗАКОНОДАВСТВО

- Господарський кодекс
- Цивільний кодекс
- Земельний кодекс
- Податковий кодекс
- Кодекс законів про працю

СПЕЦІАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

ЗАКОНИ УКРАЇНИ:

- «Про кооперацію» від 10 липня 2003 року N 1087-IV
- «Про сільськогосподарську кооперацію»
(Закон України №5495-VI «Про внесення змін до Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію»).
- Прийнятий ВР України: 20 листопада 2012 року.
- Набув чинності: 19 січня 2013.

ПІДЗАКОННІ НОРМАТИВНІ АКТИ

- Наказ Мінагрополітики від 21 травня 2013 року № 315 «Про затвердження Примірного статуту сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу».
- Наказ Мінагрополітики від 30 жовтня 2013 року № 643 «Про затвердження Примірних правил внутрішньогосподарської діяльності сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу».

ВИЗНАЧЕННЯ КООПЕРАТИВУ

- Закон України «Про кооперацію»:
- «кооператив — юридична особа, утворена фізичними та/або юридичними особами, які добровільно об'єдналися на основі членства для ведення спільної господарської та іншої діяльності з метою задоволення своїх економічних, соціальних та інших потреб на засадах самоврядування».

ВИЗНАЧЕННЯ сільськогосподарського КООПЕРАТИВУ

ЗУ «Про сільськогосподарську кооперацію»:

«сільськогосподарський кооператив - юридична особа, утворена фізичними та/або юридичними особами, які є виробниками сільськогосподарської продукції, що добровільно об'єдналися на основі членства для провадження спільної господарської та іншої діяльності, пов'язаної з виробництвом, переробкою, зберіганням, збутом, продажем продукції рослинництва, тваринництва, лісівництва чи рибництва, постачанням засобів виробництва і матеріально-технічних ресурсів членам цього кооперативу, наданням їм послуг з метою задоволення економічних, соціальних та інших потреб на засадах самоврядування

Визначення Сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу

Закон України

«Про сільськогосподарську кооперацію»

Стара редакція

СОК - кооператив, створений для надання послуг **переважно членам** кооперативу та іншим особам з метою провадження їх сільськогосподарської діяльності.

Закон України

«Про сільськогосподарську кооперацію»

Нова редакція

СОК - сільськогосподарський кооператив, що утворюється шляхом об'єднання фізичних та/або юридичних осіб - **виробників сільськогосподарської продукції** для організації обслуговування, спрямованого на зменшення витрат та/або збільшення доходів членів цього кооперативу під час провадження ними сільськогосподарської діяльності та на захист їхніх економічних інтересів.

ВИЗНАЧЕННЯ кооперативних ВИПЛАТ

Кооперативні виплати визначають специфічну неприбуткову економічну природу кооперативів, як форми господарювання і характерні для багатьох видів кооперативів. Визначення терміну «кооперативні виплати» у базовому законі «Про кооперацію» відрізняється і не поширюється на сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи. Але слід зазначити, що ця відмінність не є принциповою.

Закон України «Про сільськогосподарську кооперацію»	Закон України «Про кооперацію»
Кооперативні виплати - це повернення членам кооперативу частини попередньо надлишково сплаченої вартості наданих кооперативом послуг відносно їх фактичної вартості, що розподіляється за результатами фінансового року між його членами;	Кооперативні виплати - це частина доходу, що розподіляється за результатами фінансового року між членами кооперативу пропорційно їх участі в господарській діяльності кооперативу у порядку, визначеному рішенням вищого органу управління кооперативу. Ця норма не поширюється на сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи.

Закон України «Про сільськогосподарську кооперацію» конкретизує та уточнює визначення кооперативних виплат для сільськогосподарських кооперативів – отриманий кооперативом дохід не просто розподіляється між членами, а повертається їм пропорційно їх участі в господарській діяльності (збуту через кооператив сировини, продукції її переробки, закупівлі засобів виробництва, користування технологічними послугами кооперативу тощо у відповідних обсягах).

Кооперативні виплати у сільськогосподарському обслуговуючому кооперативі виникають лише за двох умов:

1. члени сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу сплатили вартість послуг за попередньою ціною,
2. члени сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу сплатили за послуги суму більшу, ніж їхня фактична (реальна) вартість.

У сільськогосподарському обслуговуючому кооперативі у формі кооперативних виплат може повертатися не вся надлишкова вартість наданих кооперативом послуг відносно їх фактичної вартості, а тільки частина, розмір якої визначається загальними зборами сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу.

Механізм визначення розміру та нарахування кооперативних виплат у розрізі видів діяльності кооперативу (якщо кооператив здійснює декілька видів діяльності) встановлюється Правилами внутрішньогосподарської діяльності сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу.

За бажанням членів кооперативу та на основі рішення загальних зборів членів кооперативу кооперативні виплати можуть бути використані на збільшення додаткового паю членів кооперативу.

УЧАСТЬ у ГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Участь у господарській діяльності сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу - збут через такий кооператив сировини, продукції її переробки, закупівля засобів виробництва, користування технологічними послугами кооперативу в обсязі та порядку, передбачених його статутом та/або правилами внутрішньогосподарської діяльності.

У попередніх редакціях Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію» існувала норма:

«Члени кооперативу беруть участь у господарській діяльності обслуговуючого кооперативу в обсязі, що становить більшу частину річного обороту діяльності, яка кооперується».

У чинній редакції цього Закону подібна норма відсутня. Однак її варто передбачити у статутах або правилах внутрішньогосподарської діяльності кооперативів, що сприятиме підвищенню стабільності їхньої діяльності.

Трудова участь членів сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу у його діяльності не передбачається тому, що вони зайняті веденням власного господарства. Такий кооператив якраз і створюється з метою надання допомоги своїм членам у більш ефективному веденні їхнього господарства.

Стаття І. Основні поняття

Пункт 2.

Інші терміни, що використовуються в цьому Законі, вживаються у значенні, встановленому в Законі України «Про кооперацію». Термін «виробники сільськогосподарської продукції» використовується у значенні, встановленому Законом України «Про сільськогосподарський перепис»

ВИРОБНИКИ сільськогосподарської продукції

- Стаття І Закону України «Про сільськогосподарський перепис» виробники сільськогосподарської продукції - юридичні особи всіх організаційно-правових форм господарювання та їх відокремлені підрозділи, фізичні особи (фізичні особи-підприємці , **домогосподарства**), які займаються сільськогосподарською діяльністю, передбаченою класифікацією видів економічної діяльності , мають у володінні, користуванні або розпорядженні землі сільськогосподарського призначення чи сільськогосподарських тварин;
- **Домогосподарство** - сукупність осіб, які спільно проживають в одному житловому приміщенні або його частині, забезпечують себе всім необхідним для життєдіяльності, ведуть спільне господарство, повністю або частково об'єднують та витрачають кошти. Ці особи можуть перебувати в родинних стосунках або стосунках свояцтва, не перебувати у будь-яких із цих стосунків, або перебувати і в тих, і в інших стосунках. Домогосподарство може складатися з однієї особи.
- **(осг ???)**

ОЗНАКИ КООПЕРАТИВУ

1. Кооператив — це, насамперед, добровільне об'єднання.
2. Членський характер об'єднання.
3. Рівноправність членів.
4. Пайовий характер майна кооперативу.
5. Обмеження виплат часток доходу на пай.
6. Особливість розподілу прибутків.

ОЗНАКИ КООПЕРАТИВУ

7. Головна мета діяльності — збільшення доходів членів кооперативу.
8. Досягнення мети кооперативу за допомогою ведення спільної діяльності.
9. Обов'язкова участь членів кооперативу в його діяльності.
10. Демократичний характер управління (один член кооперативу - один голос).

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИЙ ОБСЛУГОВУЮЧИЙ КООПЕРАТИВ

ОЗНАКИ:

- 1) їх членами можуть бути як фізичні, так і юридичні особи;
- 2) основним змістом їх діяльності є обслуговування потреб сільськогосподарського виробництва членів кооперативу;
- 3) обов'язковою є участь членів у господарській діяльності кооперативу;
- 4) здійснюють обслуговування своїх членів - виробників сільськогосподарської продукції, не маючи на меті одержання прибутку, і є неприбутковими організаціями.

Ознаки неприбуткового статусу

- кооператив надає послуги тільки своїм членам
- члени кооперативу несуть відповідальність за зобов'язаннями, взятими перед кооперативом щодо їх участі у господарській діяльності кооперативу
- послуги надаються з метою зменшення витрат та/або збільшення доходів членів кооперативу.

Ознаки неприбутковості:

СОКи здійснюють обслуговування своїх членів - виробників сільськогосподарської продукції, **не маючи на меті одержання прибутку, і є неприбутковими організаціями.**

(Стаття 9 Закону 5495-VI)

ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Фінансовим результатом господарської діяльності (чистим доходом) кооперативу є різниця між доходами кооперативу від господарської діяльності та витратами на її провадження (п.4 ст.9 Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію»).

Після виконання зобов'язань сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу та відшкодування збитків за минулі періоди **залишок фінансового результату** господарської діяльності кооперативу розподіляється загальними зборами у вигляді відрахувань до фондів кооперативу, кооперативних виплат його членам та нарахувань на паї членам кооперативу, у тому числі асоційованим.

Довідка:

*Конгрес Міжнародного кооперативного альянсу ще у 1969 році рекомендував замінити термін «**прибуток**» на більш правильний для кооперативної діяльності – «**економічний результат**» .*

*Проте, ще точнішим є термін «**фінансовий результат**» діяльності кооперативу, що й зафіксовано у п.4 ст.9 Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію».*

Ознаки неприбутковості:

СОКи не є власниками сільськогосподарської продукції, що вироблена, вирощена, відгодована, виловлена або зібрана (заготовлена) його членами - виробниками сільськогосподарської продукції.

Власниками сільськогосподарської продукції, яка заготовлюється, переробляється, постачається, збувається (продається) таким кооперативом, **є його члени**.

(Стаття 9 Закону 5495-VI)

Ознаки неприбутковості:

Надходження, одержані сільськогосподарським обслуговуючим кооперативом від збуту (продажу) сільськогосподарської продукції за дорученням членів цього кооперативу, **не є його доходами.**

(Стаття 9 Закону 5495-VI)

ЦІЛЬОВІ І ПАЙОВІ ВНЕСКИ

(Закон України «Про кооперацію»)

Стара редакція	Нова редакція
Цільові внески - грошові, інші майнові та немайнові цінності членів кооперативної організації, що вносяться понад пай для забезпечення статутної діяльності цієї організації	Цільовий внесок - грошовий чи інший майновий внесок члена кооперативу, що вноситься понад пай до спеціального фонду кооперативу для забезпечення виконання конкретних завдань кооперативу
Пайовий фонд - фонд, що формується із пайових внесків членів кооперативу при створенні кооперативу і є одним із джерел формування майна кооперативу	Пайовий фонд - фонд, що формується з пайових внесків членів кооперативу і є одним із джерел формування майна кооперативу, розмір якого може змінюватися"

СОК значно відрізняється від виробничого кооперативу

СОК не є:

- ...формою колективного господарства (не займається виробництвом, а надає послуги)
- ... комерційною структурою (відносини між СОК і його членами клієнтами не мають комерційного характеру)
- ... посередником (діє від імені своїх членів)
- ... клубом або громадською організацією

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИЙ ОБСЛУГОВУЮЧИЙ КООПЕРАТИВ

ВИДИ:

- 1) переробні;
- 2) заготівельно-збутові;
- 3) постачальницькі;
- 4) сервісні;
- 5) інші (у разі поєднання кількох видів діяльності утворюються багатофункціональні кооперативи)

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИЙ ОБСЛУГОВУЮЧИЙ КООПЕРАТИВ

ВИДИ:

- 1) До переробних належать кооперативи, які займаються переробкою сільськогосподарської сировини (виробництво хлібобулочних, макаронних виробів, овочевих, плодово-ягідних, м'ясних, молочних, рибних продуктів, виробів і напівфабрикатів із льону, коноплі, лісо- й пиломатеріалів та ін.).
- 2) Заготівельно-збутові кооперативи здійснюють заготівлю, зберігання, передпродажну обробку, продаж продукції, надають маркетингові послуги тощо.

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИЙ ОБСЛУГОВУЮЧИЙ КООПЕРАТИВ

ВИДИ:

3) Постачальницькі кооперативи створюються з метою закупівлі та постачання засобів виробництва, матеріально-технічних ресурсів, потрібних для виготовлення сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки; підготовки сировини і матеріалів та постачання їх сільськогосподарським товаровиробникам.

4) Сервісні кооперативи здійснюють технологічні, транспортні, меліоративні, ремонтні, будівельні, еколого-відновні роботи, ветеринарне обслуговування тварин і племінну роботу; займаються телефонізацією, газифікацією, електрифікацією в сільській місцевості; надають медичні, побутові, санаторно-курортні, науково-консультаційні послуги, послуги з ведення бухгалтерського обліку, аудиту та ін.

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИЙ ОБСЛУГОВУЮЧИЙ КООПЕРАТИВ

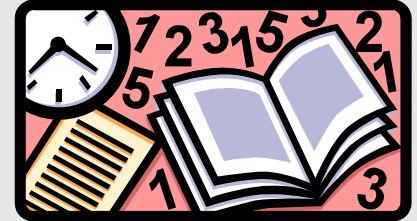
Загальні умови створення:

- Кооператив створюється його засновниками на добровільних засадах.
- Засновниками кооперативу можуть бути громадяни України та юридичні особи, зареєстровані в Україні.
- Рішення про створення кооперативу приймається його установчими зборами.
- Чисельність членів кооперативу не може бути меншою ніж три особи.

Документи, що регламентують внутрішньогосподарську діяльність кооперативу

- Статут кооперативу
- Правила внутрішньої господарської діяльності кооперативу
- Рішення Загальних зборів кооперативу
- Рішення Правління кооперативу
- Накази та розпорядження виконавчого директора кооперативу

СТАТУТ КООПЕРАТИВУ

Зміст та структура статуту розробляються з урахуванням положень наказу Міністерства аграрної політики України від **21 травня 2013 року № 315** «Про затвердження Примірного статуту сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу».

Статут кооперативу приймається засновниками на установчих зборах, зміни та доповнення до нього вносяться загальними зборами його членів.

Статут сільськогосподарського кооперативу

Розробляється відповідно до вимог статті 8 Закону України «Про кооперацію» і повинен містити такі відомості:

1. Найменування кооперативу, його тип та місцезнаходження;
2. Мета створення кооперативу і **вичерпний перелік видів його діяльності**;
3. Склад його засновників;
4. Умови і порядок вступу до кооперативу та виходу чи виключення з нього;
5. Права і обов'язки членів та асоційованих членів кооперативу;
6. Порядок внесення змін до статуту кооперативу;
7. Порядок встановлення розмірів і сплати внесків та паїв членами кооперативу та відповідальність за порушення зобов'язань щодо їх сплати;
8. Форми участі членів кооперативу в його діяльності;
9. Порядок формування, склад і компетенція органів управління та органів контролю кооперативу, а також порядок прийняття ними рішень, у тому числі з питань, рішення з яких приймається одноголосно чи кваліфікованою більшістю голосів членів кооперативу, які беруть участь у загальних зборах;
10. Порядок формування, використання та розпорядження майном кооперативу;
11. Порядок розподілу його доходу та покриття збитків;
12. Порядок обліку і звітності у кооперативі;
13. Порядок реорганізації і ліквідації кооперативу та вирішення пов'язаних з цим майнових питань;
14. Порядок скликання загальних зборів;
15. Умови і порядок повернення паю.

Засновники та члени СОК

- **Засновниками та членами** сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу можуть бути **виробники** сільськогосподарської продукції - юридичні та/або фізичні особи, які зробили вступний і пайовий внески у розмірах, визначених загальними зборами кооперативу; дотримуються вимог статуту, мають право ухвального голосу та беруть участь у господарській діяльності кооперативу.
- **Засновники** сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу після його державної реєстрації **набувають статусу членів** кооперативу

ЧЛЕНСТВО В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ОБСЛУГОВУЮЧОМУ КООПЕРАТИВІ

Вступ до кооперативу здійснюється на підставі поданої заяви.

Член кооперативу робить вступний і пайовий внески в порядку, визначеному статутом кооперативу.

Рішення правління (голови) кооперативу про прийняття до кооперативу підлягає схваленню загальними зборами.

Порядок прийняття такого рішення та його схвалення визначається статутом кооперативу.

ЧЛЕНСТВО В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ОБСЛУГОВУЮЧОМУ КООПЕРАТИВІ

Членство в кооперативі припиняється у разі:

добровільного виходу з кооперативу;

виключення у випадках і в порядку, визначених статутом кооперативу;

несхвалення загальними зборами рішення правління (голови) про прийняття до кооперативу;

втрати членом кооперативу — юридичною особою свого статусу;

смерті члена кооперативу;

реорганізації та ліквідації кооперативу.

Виключення з членів кооперативу може бути оскаржено в судовому порядку.

ЧЛЕНСТВО В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ОБСЛУГОВУЮЧОМУ КООПЕРАТИВІ

ПРАВА:

- участь в управлінні справами кооперативу, право голосу на загальних зборах кооперативу, право обирати і бути обраним в органи управління кооперативом;
- користування послугами кооперативу;
- одержання кооперативних виплат — частини доходу кооперативу, що підлягає розподілу між його членами;
- одержання частки доходу на пай (додатковий пай);
- одержання паю в разі виходу з кооперативу.

ЧЛЕНСТВО В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ОБСЛУГОВУЮЧОМУ КООПЕРАТИВІ

ОБОВ'ЯЗКИ :

- Дотримання статуту та виконання рішень загальних зборів і правління кооперативу.
- Брати участь у господарській діяльності обслуговуючого кооперативу (в обсязі, що становить більшу частину річного обороту діяльності, яка кооперується)???

ЧЛЕНСТВО В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ОБСЛУГОВУЮЧОМУ КООПЕРАТИВІ

Асоційованими членами можуть бути фізичні чи юридичні особи, які визнають його статут та зробили пайовий внесок у створення та розвиток кооперативу.

Мають право:

- дорадчого голосу;
- на отримання частки доходу на пай;
- у разі ліквідації кооперативу першочергово отримати свій майновий внесок та відповідні частки доходу;
- повернення їх земельних ділянок.

ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ КООПЕРАТИВУ: ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

- визначення видів і розмірів фондів кооперативу, порядку їх формування та використання;
- затвердження правил внутрішнього розпорядку, річного звіту й балансу кооперативу, порядку формування й розподілу його доходів;
- затвердження рішень правління про прийняття нових членів;
- вирішення питань про входження кооперативу до об'єднання кооперативів;
- рішення про реорганізацію або ліквідацію кооперативу.

ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ КООПЕРАТИВУ: ПРАВЛІННЯ

- розробляє і вносить на затвердження загальних зборів напрями розвитку кооперативу;
- скликає загальні збори членів кооперативу і контролює виконання прийнятих ними рішень;
- вирішує найсуттєвіші питання господарської діяльності згідно зі статутом;
- вносить на затвердження загальних зборів рішення про прийняття до кооперативу нових членів і припинення членства;

ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ КООПЕРАТИВУ: ПРАВЛІННЯ

- укладає трудові договори (контракти) у разі найму на роботу виконавчої дирекції;
- делегує виконавчій дирекції кооперативу право на прийняття поточних рішень;
- забезпечує збереження майна кооперативу;
- організовує в разі потреби незалежні аудиторські перевірки;
- вирішує питання навчання членів кооперативу, співробітництва з вітчизняними та іноземними організаціями.

ЛІКВІДАЦІЯ СОК

1. за рішенням загальних зборів членів кооперативу, зокрема у зв'язку з досягненням мети, заради якої він був створений;
2. за рішенням суду, якщо діяльність здійснювалась без ліцензії або була заборонена законом;
3. у разі визнання кооперативу банкрутом у судовому порядку.

ОСОБЛИВОСТІ ЛІКВІДАЦІЇ сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу

Кооператив ліквідується:

- за рішенням загальних зборів членів кооперативу або зборів уповноважених;
- за рішенням суду.

Майно кооперативу, що залишилося після задоволення вимог кредиторів кооперативу, здійснення виплат членам кооперативу паїв та виплат на паї, кооперативних виплат, оплати праці, розрахунків з кооперативним об'єднанням, членом якого він є, розподіляється між членами кооперативу у порядку, визначеному статутом.

Майно неподільного фонду не підлягає поділу між його членами і передається за рішенням ліквідаційної комісії іншій (іншим) кооперативній організації (кооперативним організаціям) **або зараховується до доходу бюджету**. При цьому у рішенні повинні бути визначені напрями використання зазначеного майна.

ПРАВИЛА внутрішньогосподарської діяльності

Правила внутрішньогосподарської діяльності сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу є нормативним документом кооперативу, що встановлює механізми та способи реалізації положень статуту кооперативу з урахуванням особливостей його господарської діяльності.

Примірні правила розробляються у відповідності до Наказу Мінагрополітики від 30 жовтня 2013 року № 643 «Про затвердження Примірних правил внутрішньогосподарської діяльності сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу» центральним органом виконавчої влади з питань формування державної аграрної політики.

Стаття 8. Правила внутрішньогосподарської діяльності сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу

1. Правила внутрішньогосподарської діяльності сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу є нормативним документом кооперативу, що встановлює механізм та способи реалізації положень статуту кооперативу з урахуванням особливостей його господарської діяльності.
2. Примірні правила внутрішньогосподарської діяльності сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу розробляються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної аграрної політики.

Примітка: У Правила доцільно включати лише ті положення, що регулюють взаємовідносин між членами кооперативу та/чи між кооперативом та його членами, що можуть змінюватись і, у зв'язку з цим, які недоцільно включати до статуту кооперативу.

Правила кооперативу повинні містити такі відомості:

- порядок організації надання послуг членам кооперативу у відповідності до переліку видів його діяльності, визначеному статутом;
- порядок документального оформлення зобов'язань членів кооперативу перед кооперативом щодо участі у господарській діяльності кооперативу;
- порядок визначення розміру додаткового паю кожного члена кооперативу та його сплати;
- визначення загальної частки паїв асоційованих членів у пайовому фонді кооперативу;
- порядок визначення розміру та нарахувань кооперативних виплат в розрізі видів діяльності кооперативу;
- порядок ціноутворення та фінансових відносин.

Правила можуть містити інші, пов'язані з особливостями діяльності кооперативу положення, що не суперечать законодавству.

ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ОХОПЛЕННЯ/ЗОНА ТА СФЕРА ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.2. Кооператив здійснює свою господарську діяльність у сфері надання послуг спрямованих на підвищення ефективності виробництва молока, організації його заготівлі та збуту.

1.3. Базовою територією розміщення та надання послуг є село _____ з розширенням зони діяльності у сусідніх селах _____

ЧЛЕНСТВО У КООПЕРАТИВІ

Подання кандидатури та порядок затвердження нових членів правлінням

члени та асоційовані члени; порядок прийняття і вступу членів; рішення про прийняття членів; наслідки відхилення кандидатури; реєстр членів, реєстр передачі паїв; права та обов'язки членів кооперативу

Виключення члена (асоційованого члена)

Вихід члена до закінчення терміну зобов'язань

Непродовження зобов'язань щодо участі у діяльності кооперативу

У правилах внутрішньої господарської діяльності можуть бути визначені причини, які вважаються поважними для відхилення кандидатури, наприклад: розташування господарства поза територіальними межами діяльності кооперативу, недостатня потужність матеріально-технічних засобів, господарських об'єктів кооперативу або недостатня ємність ринків.

ПАЙОВІ ВНЕСКИ ЧЛЕНІВ КООПЕРАТИВУ

Формування матеріальної бази кооперативу:

- вступні внески, порядок сплати та використання;
- обов'язкові пайові внески, визначення розмірів, порядок сплати;
- додаткові пайові внески, визначення розмірів, цільове призначення, порядок сплати та використання;
- пайові внески асоційованих членів;
- форма та умови сплати пайових внесків;
- передача паїв;
- повернення паїв, частки майна майна кооперативу.

Власність кооперативу та управління:

- формування фондів та порядок їх використання;
- оперативне управління кооперативною власністю.

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЩОДО УЧАСТІ У ДІЯЛЬНОСТІ КООПЕРАТИВУ

Організація господарської діяльності кооперативу:

- зобов'язання членів СОК у діяльності кооперативу;
- формування програми господарської діяльності кооперативу;
- облік участі членів СОК у його діяльності;
- порядок оформлення зобов'язань та наслідки від їх невиконання;
- порядок роботи з третіми особами.

УМОВИ НАДАННЯ ПОСЛУГ

Умови та порядок надання послуг:

- встановлення переліку послуг кооперативу;
- календарні плани, графіки, черговість надання послуг;
- порядок організації надання послуг;
- порядок формування та встановлення норм і розцінок на послуги;
- порядок та форми оплати за послуги;
- зразки документів на замовлення, прийому виконаних робіт, сертифікатів та ін.;
- відповідальність кооперативу за надання послуг.

СИСТЕМА ЦІНОУТВОРЕННЯ ТА ФІНАНСОВІ ВІДНОСИНИ З ЧЛЕНАМИ

Основою формування попередніх цін на послуги кооперативу є базові правила, а саме:

- а/. процес ціноутворення має бути прозорим і зрозумілим для членів кооперативу;
- б/. основою кооперативної ціни є собівартість послуг;
- в/. попередня ціна має бути такою, щоб члени кооперативу не доплачували за послуги після завершення звітного періоду;
- г/. кооперативні ціни повинні бути “вигіднішими”, ніж в інших підприємствах.

Умови та порядок розрахунків за надані кооперативом послуги.

ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ КООПЕРАТИВУ

- а/. три члени, якщо кооператив нараховує від 10 до 30 членів;
- б/. п'ять членів, якщо кооператив нараховує від 30 до 100 членів;
- в/. сім членів, якщо кооператив нараховує більш ніж 100 членів.

Органи управління кооперативу:
повноваження та відповідальність органів управління; порядок прийняття рішень та їх документального оформлення; порядок ознайомлення членів СОК з прийнятими рішеннями та результатами їх виконання.

Кворум та протоколи правління кооперативу.

Трудові відносини та оплата праці: порядок оплати праці та стимулювання працівників; порядок матеріального заохочення членів правління кооперативу та інших членів які працюють на громадських засадах.

Протоколи загальних зборів

Сімейні фермерські господарства

Офіційне визнання в Законі «Про внесення змін до Закону України "Про фермерське господарство" щодо стимулювання створення та діяльності сімейних фермерських господарств» 31 березня 2016 року, № 1067-VIII

Основні положення:

- Фермерське господарство підлягає державній реєстрації як юридична особа **або фізична особа - підприємець**.
- Фермерське господарство, зареєстроване як юридична особа, має статус сімейного фермерського господарства, за умови що в його підприємницькій діяльності використовується праця членів такого господарства, якими є виключно члени однієї сім'ї відповідно до статті 3 Сімейного кодексу України.
- Фермерське господарство без статусу юридичної особи організовується на основі діяльності фізичної особи - підприємця і має статус сімейного фермерського господарства, за умови використання праці членів такого господарства, якими є виключно фізична особа - підприємець та члени її сім'ї відповідно до статті 3 Сімейного кодексу України.

"Стаття 8-І. Особливості створення та діяльності сімейного фермерського господарства без набуття статусу юридичної особи

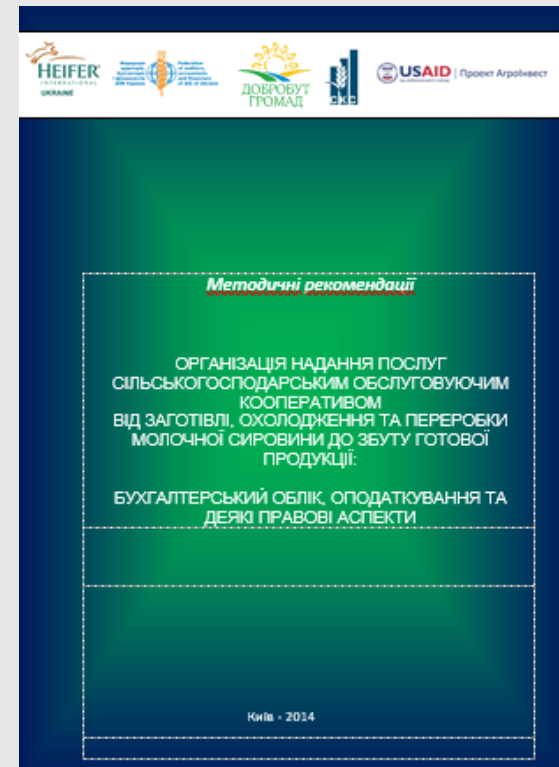
1. Сімейне фермерське господарство без статусу юридичної особи організовується фізичною особою - підприємцем самостійно або спільно з членами її сім'ї на підставі договору про створення сімейного фермерського господарства.
2. Договір про створення сімейного фермерського господарства укладається членами однієї сім'ї в письмовій формі і підлягає нотаріальному посвідченню.
3. Головою сімейного фермерського господарства без статусу юридичної особи є член сім'ї, зареєстрований як фізична особа - підприємець і визначений договором про створення сімейного фермерського господарства.
4. Від імені сімейного фермерського господарства без статусу юридичної особи має право виступати голова цього господарства або уповноважений ним один із членів господарства.

5. Умови договору про створення сімейного фермерського господарства визначають:

- а) найменування, місцезнаходження (адресу) господарства, мету та види його діяльності;
- б) порядок прийняття рішень та координації спільної діяльності членів господарства;
- в) правовий режим спільного майна членів господарства;
- г) порядок покриття витрат та розподілу результатів (прибутку або збитків) діяльності господарства між його членами;
- ґ) порядок вступу до господарства та виходу з нього;
- д) трудові відносини членів господарства, інші положення, що не суперечать чинному законодавству".

Стаття 9 частина 5. Фермерським господарствам зі статусом сімейних фермерських господарств надається додаткова державна підтримка у порядку, передбаченому Законом України "Про державну підтримку сільського господарства України".

ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАГОТІВЕЛЬНО-ЗБУТОВИХ ПОСЛУГ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ОБСЛУГОВУЮЧИМИ КООПЕРАТИВАМИ: БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, ОПОДАТКУВАННЯ ТА ДЕЯКІ ПРАВОВІ АСПЕКТИ

1. Порядок взаємодії та розрахунків за послуги із заготівлі та збуту молока між СОК та їхніми членами	12
2. Юридичне оформлення договірних відносин	17
3. Бухгалтерський облік у СОК	22
3.1. Облік пайового та неподільного фондів, грантів та інших видів цільового фінансування	22
3.2. Облік розрахунків за надання заготівельно-збутових послуг	31
3.3. Облік витрат та калькулювання собівартості робіт і послуг	36
3.4. Облік доходів та результатів діяльності	44
4. Оподаткування послуг із заготівлі та збуту молока	50
4.1. Неприбутковий статус	50
4.2. Податок на прибуток	54
4.3. Єдиний податок	56
4.4. Податок на додану вартість	58
4.5. Податок з доходів фізичних осіб	61
4.6. Порівняння різних систем оподаткування	63
Додатки	66

Ключові документи:

ДОГОВІР ДОРУЧЕННЯ

про надання послуг із заготівлі та збуту молока № ____

_____ «__» _____ року

Фізичні особи – виробники сільськогосподарської продукції – члени Сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу, перелічені в Додатку № 1 до цього Договору (далі – Довірителі), з однієї сторони, і Сільськогосподарський обслуговуючий кооператив «_____» (далі - Повірений), в особі голови кооперативу _____, який діє на підставі Статуту, з іншої сторони, які далі іменуються Сторони, а кожен окремо – Сторона, уклали цей договір про наступне:

Додаток 1

до Договору доручення про надання послуг
із заготівлі та збуту молока № ____ від _____

РЕКВІЗИТИ ДОВІРИТЕЛІВ

№	ПІБ	Паспортні дані	Адреса проживання, телефон	Ідентифікаційний код	З умовами Договору доручення № ____ від _____ ознайомлений та погоджуюся (підпис):
---	-----	----------------	----------------------------	----------------------	--

Додаток 2
до Договору доручення про надання послуг
із заготівлі та збуту молока № ____ від _____

ДОРУЧЕННЯ

_____ «__» _____ року

1. Фізична особа – член Сільськогосподарському обслуговуючому кооперативу _____ (паспорт _____ виданий _____, проживає за адресою _____), доручає Сільськогосподарському обслуговуючому кооперативу «_____», в особі голови кооперативу _____, здійснювати від імені та за рахунок _____ всі організаційні, технологічні та фінансові операції по реалізації молока на підставі Договору доручення про надання послуг із заготівлі та збуту молока № ____ від _____ року, в тому числі:

Додаток 3
до Договору доручення про надання послуг
із заготівлі та збуту молока № ____ від _____

Заява про приєднання до Договору доручення про надання послуг із заготівлі та збуту молока № ____ від _____

Я, член Сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу «_____», _____, (паспорт _____ виданий _____, проживаю за адресою _____), виробляю сільськогосподарську продукцію і хочу приєднатися до Договору доручення про надання послуг із заготівлі та збуту молока № ____ від _____ укладеного між Сільськогосподарським обслуговуючим кооперативом «_____» та Довірителями-фізичними особами – членами СОК, в якості Довірителя.

Дякую за увагу,
запрошую до співпраці

Наші координати:

Бульвар Тараса Шевченка, 35, корпус 2, 6-й поверх
Київ, Україна 01032

Тел.: +380 44 390 14 51

mhrytsenko@ukraineards.com

www.facebook.com/usaids.ards